

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Plan van aanpak robuustheid

4 maart 2024
(versie 1.1)

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Doelstelling	3
1.2	Aanpak	4
1.3	Bijlagen	4
1.4	Vaststelling	4
2	Samenvatting	5
3	Randvoorwaarden	7
3.1	Randvoorwaarde 1	7
3.2	Randvoorwaarde 2	7
3.3	Randvoorwaarde 3	7
3.4	Randvoorwaarde 4	7
3.5	Randvoorwaarde 5	8
3.6	Randvoorwaarde 6	8
4	Kpi's	9
4.1	Kpi 1	9
4.2	Kpi 2	10
4.3	Kpi 3	10
4.4	Kpi 4	11
4.5	Kpi 5	12
4.6	Kpi 6	14
5	Consequenties	16
6	Verzamelstaat	18
7	Wijze van besluitvorming	19
8	Monitoring	20

1 Inleiding

In het eindrapport van de commissie Van Aartsen¹ wordt geconcludeerd dat het VTH-stelsel onvoldoende functioneert. Volgens de commissie wordt dit veroorzaakt door omgevingsdiensten die onvoldoende robuust zijn. In de eindnotitie van pijler 1 over robuuste omgevingsdiensten wordt robuustheid als het volgende gedefinieerd:

“Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de uitgangspuntennotitie ‘Denkrichting ondergrens’ vertaald naar de omgevingsdiensten en daarin is aangegeven dat dit betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

- 1. de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;*
- 2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat”.*

Op advies van de stuurgroep van het IBP-VTH heeft de Staatssecretaris van I&W besloten dat een omgevingsdienst robuust is wanneer deze voldoet aan een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Naast de kpi's moeten de omgevingsdiensten ook voldoen aan 6 randvoorwaarden. Op 29 september 2023 heeft de Omgevingsdienst West-Holland een zelfevaluatie ingediend bij het ministerie van I&W op basis van de kpi's en randvoorwaarden. Hieruit kwam naar voren dat de dienst op 4 van de 6 kpi's robuust is.

Op basis van de zelfevaluaties blijkt geen enkele omgevingsdienst volledig robuust te zijn. Vanuit het ministerie wordt daarom aan elke omgevingsdienst gevraagd een plan van aanpak in te dienen waarin wordt ingegaan op de acties die de dienst komende tijd uitvoert om robuust te worden (zie bijlage b en c). Dit plan van aanpak dient uiterlijk 1 april 2024 overhandigd te worden. Het ministerie verwacht dat de omgevingsdiensten robuust zijn op 1 april 2026.

1.1 Doelstelling

Het robuust worden van de Omgevingsdienst West-Holland, op het gebied van de 6 kpi's en 6 randvoorwaarden, zoals die zijn aangegeven door het ministerie van I&W (opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten van Pijler 1 van het IBP-VTH).

¹ Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (2021) *Om de Leefomgeving*. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

1.2 Aanpak

In dit plan van aanpak worden eerst alle kpi's en randvoorwaarden doorlopen. Hierbij wordt bepaald aan welke criteria wel voldaan wordt en aan welke criteria niet voldaan wordt. Indien nodig wordt bepaald welke maatregelen genomen worden om wel te voldoen. Vervolgens zal worden ingegaan op de consequenties die de maatregelen hebben voor personeel, samenwerking met andere omgevingsdiensten, fusie, financiën en gevolgen voor de GR en governance. De verzamelstaat geeft een overzicht van de projecten, die voortvloeien uit de kpi's. Voor meer informatie over de individuele projecten kunt u de bijlagen bekijken: dit zijn voornamelijk levende documenten die nog aan verdere uitwerking onderhevig zijn. Daarna volgt een hoofdstuk over de wijze van besluitvorming en over monitoring van de projecten.

1.3 Bijlagen

De bijlagen zijn in de volgorde van de kpi's gebundeld:

a.	Projectplan bouwtaken
b.	Projectplan regionale congruentie
c.	Projectplan duurzaamheids-etalage
d.	Projectplan kwaliteitscriteria
e.	Projectplan innovatiekalender
f.	Projectplan risico gerelateerd weerstandsratio
g.	Projectplan business intelligence strategie
h.	Bestuursopdracht samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland

1.4 Vaststelling

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland op 11 maart 2024.

De voorzitter,

De secretaris,

A.M. North

M.E. Krul-Seen

2 Samenvatting

In oktober 2023 is na afstemming met het bestuur een samenvatting van randvoorwaarden en kpi's aangeleverd bij de Staatssecretaris van IenW. De resultaten van deze toets zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Randvoorwaarden		Voldaan (ja/nee)	Opmerking
1	Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen.	Ja	Twee gemeenten hebben met ingang van 1-1-2024 enkele resterende asbesttaken ingebracht, waarmee het basistakenpakket volledig is ingebracht.
2	De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap,	Ja	Aan al deze randvoorwaarden wordt voldaan, inclusief het mandaat van alle deelnemers.
3	Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken.	Ja	Dit onderscheid wordt nader uitgewerkt, maar is bij eenduidige definities op basis van het werken met een dienstbrede producten-diensten-catalogus goed te realiseren.
4	Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid.	Ja	De dienst is van mening dat dat zo is....
5	Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd?	Nee	De BRZO-taken worden voor onze regio door DCMR uitgevoerd, op basis van wet- en regelgeving.
6	Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).	Ja	Door de wijze van begroten van de dienst (jaarlijks doorvertalen van de gezamenlijke werkplannen voor de deelnemers naar de begroting en de formatie van de dienst) zijn trends in de ontwikkeling (groei en krimp) goed te zien; dit maakt anticiperen mogelijk.

Kritische prestatie-indicatoren (kpi's)		Voldaan (ja/nee)	Opmerking
1	De norm van € 16,5 miljoen voor BTP en milieugerelateerde plustaken en minimaal 80% in vaste dienst.	Ja	De ODWH had in 2023 een budget van € 18,3 miljoen voor basistaken en milieugerelateerde plustaken. 92% van de medewerkers voor deze taken is in vaste dienst.
1a	Afspraken bij het terugnemen van (milieugerelateerde)plustaken zijn toereikend om robuust te blijven.	Ja	In de Nota planning en control 2020-2027 (recent met drie jaar verlengd) is expliciet geregeld hoe de dienst gecompenseerd wordt voor terugname van taken.
2	Voldoen aan de kwaliteitscriteria (meest recente set).	Ja	Als onderdeel van het Programma 'HR in control' is een project voorbereid ter verdere verbetering van (het voldoen aan) de kwaliteitscriteria, zowel inhoudelijk als qua monitoring en verantwoording.
3	Het hebben van een meerjarige innovatiekalender.	Nee	De dienst heeft een lange-termijn-strategie opgesteld (Strategie 2024-2035) die in concept gereed is; onderdeel daarvan is (een actualisatie van) het meerjarig uitvoeringsprogramma. Een meerjarige innovatiekalender wordt nog uitgewerkt en toegevoegd.

3a	Een vrij besteedbaar budget van minstens 1% voor innovatie.	Ja	De begroting kent een onderdeel Randvoorwaardelijke taken, waarin een post 'beleidsadvies' is opgenomen van 1,33%. Deze kan voor innovaties worden aangewend. (dat gebeurt deels al, zonder het als zodanig te benoemen)
4a	Weerstandratio van ten minste 0,8%.	Ja	De dienst heeft een weerstandratio van 1,1% (ultimo 2023). In de Nota Planning en Control is opgenomen dat de dienst een Algemene Reserve van maximaal 5% heeft; tevens is in die Nota opgenomen dat de dienst toewil naar een risico-gerelateerde omvang van de reserve. Dit wordt nog nader uitgewerkt, in lijn met deze kpi.
5a	Opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.	Nee	Het opleidingsbudget van de dienst is 1,8%. Omdat we veel nieuwe en of jonge mensen aannemen - trainees, maar ook stagiairs - investeren we relatief veel in inwerkend en 'training on the job'. Dergelijke inspanningen hebben we niet als zodanig gekwantificeerd en dit zit ook niet in het genoemde percentage. Onderdeel van het programma 'HR in control' is een project Opleiding. Recent is een medewerker aangesteld om dit project te trekken, en de verbinding te leggen met ODNL en pijler 4 van het IBP-VTH.
5b	Business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE (advies).	Ja	De dienst heeft in de afgelopen 3 jaar een omvangrijk verbeterprogramma 'IM in control' uitgevoerd. Door het uitvoeren van dit programma is een grote verbetering doorgevoerd op het gebied van informatie gestuurd werken, zowel op inhoudelijk gebied als in de bedrijfsvoering. een vervolgslag op het gebied van verbetering datakwaliteit staat in elk geval nog op de planning.
6	Regionale congruentie.	Ja	Het werkgebied van de dienst komt nagenoeg overeen met dat van de Regio Holland Rijnland. Bestuurlijk wordt hierdoor een grote mate van congruentie ervaren. De dienst heeft een extern bureau benaderd om de mogelijkheden voor samenwerking, met name op het gebied van duurzaamheid, maar ook breder, nog nader te

3 Randvoorwaarden

3.1 Randvoorwaarde 1

Overdracht van volledig basistakenpakket (BTP).

Twee gemeenten hebben met ingang van 1-1-2024 enkele resterende asbesttaken ingebracht bij de dienst, waarmee het basistakenpakket volledig is ingebracht door de gemeenten en de provincie.

3.2 Randvoorwaarde 2

Governance en mandaat van de directeur.

De dienst/directeur heeft van alle deelnemers een mandaat voor de basistaken en milieu-gerelateerde plustaken. Ook de niet-milieugerelateerde plustaken zijn gemandateerd aan de dienst/directeur.

3.3 Randvoorwaarde 3

Minimale omzet (zie tevens KPI 1) en onderscheid maken tussen Basistakenpakket (BTP), milieugerelateerde plustaken en overige taken (indien niet beschikbaar is onderbouwde schatting mogelijk).

De dienst onderscheidt de verschillende werkzaamheden die worden uitgevoerd door middel van een producten-diensten-catalogus, op basis waarvan de dienst kosten kan scheiden en verantwoorden. De omzetverdeling voor 2024 wordt nog nader bepaald op basis van het Dienstplan 2024, dat is de bundeling van alle Werkplannen 2024 voor de 13 deelnemers.

3.4 Randvoorwaarde 4

Zelfstandig voldoen aan alle kpi's voor robuustheid.

Geen enkele dienst lijkt op dit moment (nog) volledig robuust. De dienst moet verbeteringen doorvoeren op het gebied van de innovatiekalender en het opleidingsbudget. Daarnaast kan de dienst op een aantal andere punten verbeteren. Deze worden besproken in hoofdstuk vier.

3.5 Randvoorwaarde 5

Afspraken en verantwoording over gedeelde taken die bij andere omgevingsdiensten zijn belegd.

De provincie heeft de BZRO-taken (ook wel: Seveso-taken) bij DMCR belegd, de groene taken bij ODH (vergunningverlening) en bij OZHZ (toezicht en handhaving) en het toezicht op zwemwater bij de ODMH. Naast deze taken hebben onze deelnemers geen taken bij andere diensten belegd.

3.6 Randvoorwaarde 6

Visie van het AB op toekomst van de omgevingsdienst en governance rondom uitvoering van advisering, vergunningen, toezicht-en handhavingstaken van de bevoegde gezagen. Onderdeel is inzicht geven in hoe de omgevingsdienst en deelnemers gaan voldoen aan de producten en andere randvoorwaarden die in de overige pijlers van het IBP-VTH zijn ontwikkeld (relatie met strafrecht, informatiebeheer, kennisontwikkeling, regionale planning, mandaten en monitoring).

De dienst heeft, in wisselwerking met het bestuur, een lange termijn visie uitgewerkt, de (concept) Strategie 2024-2035. De aanpak van de Robuustheid van de dienst is als het ware langs zij gekomen en heeft er toe geleid dat het vaststellen van de definitieve Strategie 2024-2035 is uitgesteld tot de zomer, om ook de producten en randvoorwaarden van het IBP-VTH-programma daarin een plaats en nadere uitwerking te kunnen geven. Inmiddels is de dienst ook gevisiteerd (een resultaat van Pijler 6 van het IBP-VTH); de conclusies en aanbevelingen uit het visitatierapport zullen eveneens worden verwerkt.

De Strategie 2024-2035 omvat ook een uitvoeringsprogramma en het deel van de innovatiekalender dat de dienst zelf opstelt (er wordt ook een gezamenlijke deel van de innovatiekalender met de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland opgesteld). In het uitvoeringsprogramma wordt een koppeling gemaakt met het IBP-VTH en met de aanpalende SPUK-VTH. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks gemonitord en met het AB gedeeld.

4 Kpi's

4.1 Kpi 1

Kpi 1: De norm van € 16,5 miljoen voor BTP en milieurelateerde plustaken en minimaal 80% in vaste dienst (opties zijn: uitbreiding met milieurelateerde plustaken door de huidige deelnemers, opplussen capaciteit voor basis- en milieurelateerde taken of fuseren/opsplitsen).

De ODWH had in 2023 (peildatum) een budget (som van begroting en door de deelnemers opgedragen meerwerk) van € 18,3 miljoen voor de basistaken en milieurelateerde plustaken. Van de medewerkers die deze taken uitvoeren is 92% in vaste dienst.

De belangrijkste niet-milieurelateerde plustaken die de dienst uitvoert zijn de bouw- en uitgebreide RO-taken voor één gemeente. Deze taken hadden een omzet van ca € 3,5 miljoen in 2023.

De dienst ziet mogelijkheden tot uitbreiding van de niet-milieurelateerde plustaken, waarbij uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria. De dienst zou bouw- en RO-taken voor meer gemeenten kunnen uitvoeren, en het pakket aan adviestaken op het gebied van duurzaamheid kunnen uitbreiden.

Acties:

1. De uitvoering van de bouw- en milieutaken voor één deelnemer staat bij die deelnemer al jarenlang ter discussie. Deze discussie gaat eigenlijk niet over de kwaliteit van de geleverde producten en diensten. ODWH heeft een meerjarig verbeterings- en verzakelijkingstraject doorgevoerd, met als doel om tot een betere opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie te komen. Het resultaat van dit traject kan ook van nut zijn voor andere deelnemers, die moeite hebben om de bouw- en RO-taken zelf nog naar behoren uit te voeren, met name door de lastige situatie op de arbeidsmarkt voor dit type werkzaamheden.
2. Uitbreiding van het pakket aan duurzaamheidsadviestaken, door versterking van de positie binnen de regio Holland Rijnland en door samenwerking met andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Voor het eerste laat de dienst een onderzoek uitvoeren in de regio door een extern bureau; voor het tweede is eerder een project 'duurzaamheids-etalage' gestart, dat nader wordt uitgewerkt.

Plan:

1. De dienst maakt een generieke aanbieding voor de uitvoering van bouw- en RO-taken die niet is toegespitst op één deelnemer, maar geschikt is voor alle deelnemers. Voor meer informatie, zie bijlage a.

2. Uitbreiding van het pakket aan duurzaamheidsadviestaken:
 - Externe opdracht ter versterking van de samenwerking in de regio, als opmaat naar een plan van aanpak: zie bijlage b
 - Plan van Aanpak 'duurzaamheids-etalage': zie bijlage c.

4.2 Kpi 2

Kpi 2: Voldoen aan de kwaliteitscriteria (meest recente set).

Op een aantal onderwerpen voldoet de dienst niet zelfstandig aan de kwaliteitscriteria. Volgens de normen is het geen eis dat alles door de dienst zelf wordt gedaan. Door de samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten kan toch voldaan worden aan de kwaliteitscriteria. Als voorbeeld: binnen de dienst kunnen niet genoeg vliegreun gemaakt worden op het gebied van veiligheidstaken en luchtaken. Door het tekort aan uren en menskracht voeren de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werkzaamheden uit voor elkaar. Hierdoor voldoen de diensten gezamenlijk wel aan de kwaliteitscriteria. Meer recente samenwerkingen met alle omgevingsdiensten (bijvoorbeeld op het gebied van BOA's en geluid) versterken de kwaliteit en worden daarnaast als zeer positief ervaren.

Acties:

De dienst streeft ernaar om een toekomstgerichte organisatie te blijven en investeert in Kennisontwikkeling en een vitaal personeelsbestand waarvan de kwaliteitscriteria een zeer belangrijk onderdeel uitmaken.

Plan:

In het door de dienst gestarte programma 'HR in control' is een project Kwaliteitscriteria opgenomen. Doel van dit project is tweeledig: invoeren van een systematiek voor het blijvend voldoen aan kwaliteitscriteria, wat sinds de landelijke oprichting van omgevingsdiensten een vereiste voor medewerkers van omgevingsdiensten is; maken van een scan van alle medewerkers, resulterend in een opleidingsplan voor de medewerkers om blijvend aan de kwaliteitscriteria te voldoen. Voor meer informatie, zie bijlage d.

4.3 Kpi 3

Kpi 3: Innovatiekalender en 1% van de begroting besteden aan innovatie. De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van

werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

De dienst heeft nog geen op zichzelf staande innovatieagenda. Op dit moment herijkt de dienst de lange-termijn-strategie. Daaraan zal een meerjarig uitvoeringsprogramma gekoppeld worden (ontwikkelingskalender). In dit programma komen diverse bestuurlijke relevante onderwerpen aan de orde, ook onderwerpen die voor de toekomstige ontwikkeling van de dienst van belang zijn. Binnen de ontwikkelingskalender worden deze onderwerpen aangemerkt als innovatie. Samen vormen deze onderwerpen de start van de innovatiekalender. Deze kalender wordt jaarlijks met brainstormsessies vernieuwd en aangevuld.

In de begrotingspost 'Randvoorwaardelijke taken' is een post 'Beleidsadvies' opgenomen van 1,33% van de begroting. Die post is beschikbaar voor het uitvoeren van de strategische agenda en de op te stellen innovatieagenda.

Actie:

Het opstellen van een innovatiekalender, bestaande uit deels onderwerpen van de dienst, en deels onderwerpen die in gezamenlijkheid met de andere Zuid-Hollandse diensten worden onderkend en aangepakt.

Plan:

Voor het dienstdeel: de innovatiekalender wordt initieel opgesteld op basis van de lange-termijn-strategie. In volgende jaren worden, door middel van het houden van brainstormsessies, innovatieve ideeën opgehaald bij medewerkers en stakeholders. De uitkomsten van deze sessies zullen jaarlijks aan de innovatiekalender van de dienst worden toegevoegd. Voor meer informatie, zie bijlage e.

Voor het Zuid-Hollandse deel: zie bij Kpi 6.

4.4 Kpi 4

Kpi 4a: Weerstandsratio van ten minste 0,8%. De omgevingsdienst brengt, conform de voorschriften uit de BBV, bij de begroting en de jaarrekening het weerstandsvermogen in beeld. Doel van het weerstandsvermogen is om afdoende algemene reserve te hebben voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers. Er vindt jaarlijks een actualisatie van de bepaling van het weerstandsvermogen plaats, op basis van een actuele risicobeoordeling. Daarbij wordt ook de mogelijke financiële impact van risico's geactualiseerd.

De weerstandsratio bedraagt ultimo 2023 1,1. Dit is conform de omstreeks 1 oktober

2023 afgegeven prognose.

In de Nota Planning en Control (2020-2027) is vastgelegd dat de dienst ernaar streeft een weerstandsreserve te houden die maximaal 5% van de jaaromzet mag zijn. In de Nota Planning en Control (2020-2027) is als ontwikkelingsrichting opgenomen dat de dienst een methodiek ontwikkeld om te kunnen gaan werken met een risicogerelateerde weerstandsratio.

Acties:

Het uitwerken van een risicogerelateerde weerstandsratio. De dienst streeft ernaar om een adequate inrichting te hebben van het risicomanagement, een daarbij behorende algemene reserve en een passende weerstandsratio.

Plan:

Om tot een risicogerelateerde weerstandratio te komen wordt een notitie over risicomanagement opgesteld, die vervolgens in de Nota planning & control (2020-2027) zal worden verwerkt. Voor meer informatie, zie bijlage f.

Kpi 4b: Afspraken over terugname plustaken. Aangeven of er afspraken zijn gemaakt binnen de Gemeenschappelijke Regeling in het geval van het terugnemen van plustaken. Wat zijn de afspraken en op welke wijze zijn deze vastgelegd?

De dienst verwacht dat de afspraken die in de Nota Planning en Control (2020-2027) zijn vastgelegd over terugname van (milieugerelateerde) plustaken toereikend zijn om robuust te blijven. Jaarlijks kunnen deelnemers 2% op de ingebrachte taken bezuinigen zonder consequenties. Tegenover substantiële vermindering of het terugnemen van taken staat een vergoeding van 5 maal de jaaromzet die met de betreffende taak gemoeid is.

De dienst heeft een langjarige traditie van het uitvoeren van milieugerelateerde plustaken (met name ROM-advies) voor nagenoeg alle deelnemers. Uiteraard kan de dienst bij terugname van een merendeel van plustaken niet altijd robuust blijven, er zijn grenzen. Echter, terugname op grote schaal is zeer onwaarschijnlijk.

Wel is er discussie met één deelnemer over niet-milieugerelateerde plustaken. Mocht dat tot een terugname komen, dan verwacht de dienst een afdoende afspraak over frictiekosten te kunnen maken, op basis van het huidige instrumentarium.

Acties:

Geen. De vastgelegde afspraken worden momenteel niet gewijzigd.

4.5 Kpi 5

Kpi 5a: Opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.

Binnen ODWH bedraagt het opleidingsbudget momenteel 1,8% van de loonsom. Vanaf 2024 wordt het opleidingsbudget verhoogd van 1,8% van de loonsom tot 3% van de loonsom. Dit betreft in grote mate een herordening van budgetten, ofwel een wijziging binnen de begroting.

Een aantal ontwikkelingen binnen de dienst wees ook al in deze richting. In 2023 is een nieuw project gestart binnen het programma 'HR in control': het opzetten van een vernieuwd opleidingsprogramma en het herordenen van alle opleidingen en trainingen. Daarnaast worden nieuwe mensen aangenomen en geschoold, om als dienst aan de kwaliteitscriteria te kunnen (blijven) voldoen. Omdat de dienst ook veel jonge mensen aanneemt - trainees, maar ook stagiairs – investeert de dienst relatief veel in inwerken en 'training on the job'. Dergelijke inspanningen heeft de dienst eerder niet gekwalificeerd als 'opleiden' en deze zaten ook niet in het genoemde percentage. Dat gaat de dienst nu anders inrichten.

Acties:

Het opleidingsplan en -budget herzien.

Plan:

Op dit moment werkt de dienst aan het project 'kwaliteitscriteria' (bijlage d). Het aanpakken van het opleidingsprogramma maakt onderdeel uit van dit project in een later stadium.

Kpi 5b: Business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE (advies). De omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie. Die beschrijft onder andere hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren.

De dienst heeft in de afgelopen 3 jaar een omvangrijk verbeterprogramma 'IM in control' uitgevoerd. Door het uitvoeren van dit programma is een grote verbetering doorgevoerd op het gebied van informatie gestuurd werken, zowel op inhoudelijk gebied als in de bedrijfsvoering. Dit heeft een fikse investering (in geld en in menskracht) met zich meegebracht. Er is nu een goede beheerorganisatie, deze omvat 5 FTE.

Acties:

Het updaten van de business intelligence strategie met het oog op robuustheid. Waar de dienst afgelopen jaren met een inhaalslag bezig was, en gericht was op faciliteren, zal het doel zijn om komende jaren meer vooruit te kunnen kijken. Hierbij staat aandacht voor datakwaliteit en samenwerking in Zuid-Holland centraal.

Plan:

Inspelen op ontwikkelingen (als machine learning, Artificial Intelligence, Collaborative BI, Robotic Process Automatisation en Robotic Data Automatisation etcetera) wordt komende jaren steeds belangrijker en zal de dienst grote kansen bieden. Voor meer informatie, zie het plan van aanpak in bijlage g.

4.6 Kpi 6

Kpi 6: De dienst is regionaal congruent.

Het werkgebied van de dienst komt nagenoeg overeen met dat van de Regio Holland Rijnland (met uitzondering van Alphen aan den Rijn). Met name bestuurlijk wordt binnen deze regio een grote mate van congruentie ervaren, maar ook in de uitvoering biedt de regio extra samenwerkingsmogelijkheden.

Zo heeft de dienst voor de RES gezamenlijk in de regio een MER-procedure uitgevoerd. Het werkgebied van de dienst kent zowel in het westen als in het oosten Natura 2000 gebieden. De dienst kent een stevige agrarische tak en uitgebreide kassengebieden, met een accent op alles wat met de bloembollenteelt te maken heeft. De Leidse regio kent daarnaast nog de unieke taak op het gebied van de GGO's (genetisch gemodificeerde organismen). De nabijheid van Schiphol is zeer bepalend voor onze deelnemers en levert de dienst een bijzondere adviestaak op, zowel bestuurlijk als inhoudelijk.

Daarnaast wordt provinciebreed het gesprek gevoerd over 'congruentie en samenhang werkgebied' in het kader van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. De diensten zijn in 2021 gestart met intensivering van de samenwerking met als doel dat de omgevingsdiensten ook in de toekomst voldoende robuust zouden zijn voor de uitdagingen en opgaven die dan spelen. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot mooie samenwerkingen op projectbasis, gezamenlijk optrekken op de arbeidsmarkt en vergroting van de kennisdeling. Ook is gezamenlijk opgetrokken in het Interbestuurlijk programma VTH-stelsel (IBP) en de daaraan gekoppelde SPUK projecten.

De gezamenlijke besturen van de diensten zijn van mening dat samenwerking vanuit de inhoud zal leiden tot verbetering van de uitvoering en tot mogelijk andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar die vraag is nu nog niet aan de orde. Het is de wens om deze samenwerking verder vorm te geven zodat er in Zuid-Holland ook in de toekomst een robuuste uitvoering van het VTH-stelsel blijft bestaan. De omgevingsdiensten hebben daarom een gezamenlijke visie en strategie ontwikkeld die bijdraagt aan het permanent blijven ontwikkelen van de diensten en die zorgdraagt dat de diensten in staat zijn om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen.

De diensten hebben afgesproken het innovatie vraagstuk gezamenlijk op te pakken. Daarmee ontstaat meer ontwikkelkracht dan in de situatie dat dit door iedere omgevingsdienst apart zou worden opgepakt. En natuurlijk wordt verkend welke opgaven beter gezamenlijk kunnen worden opgepakt ook met betrekking tot expertises die nodig zijn bij nieuwe ontwikkelingen zoals uniformering van bedrijfsvoering, ZZS, PFAS en op het gebied van WOO en AVG-regelgeving.

Acties:

1. De samenwerking van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten gaat de volgende fase in op basis van een nieuwe bestuursopdracht van de gezamenlijke besturen.
2. Uitwerking van het gezamenlijke deel van de Innovatiekalender door samenwerking binnen de vijf omgevingsdiensten.
3. Om regionale congruentie te optimaliseren laten wij onderzoeken hoe regionale samenwerking verbeterd kan worden.

Plan:

1. Gezamenlijk uitwerken en uitvoeren van de nieuwe bestuursopdracht, zie bijlage h.
2. Door de diensten wordt een plan van aanpak opgesteld voor het gezamenlijk aanpakken van de innovatiekalender. Dit plan van aanpak wordt later opgeleverd.
3. De dienst heeft opdracht gegeven aan bureau Berenschot om te onderzoeken hoe de dienst beter kan samenwerken met de Regio Holland Rijnland, en de deelnemers beter kan faciliteren, op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. In het kader van de robuustheid heeft de dienst tevens verzocht om breder te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden. Voor de opdracht, zie bijlage b.

5 Consequenties

- *Personeel in FTE en mogelijk aanpassen van taken en functies.*
Dit zal blijken uit de uitwerking van de plannen van aanpak van de deelprojecten. Zowel de inzet die nodig is voor de uitvoering van de projecten, als de structurele consequenties zullen in kaart worden gebracht. De inzet voor de uitvoering wordt weergegeven in de projectplannen. Structurele consequenties worden geïnventariseerd tijdens uitvoering van de projectplannen.
- *Samenwerking met andere omgevingsdiensten.*
Er bestaat al langere tijd een goede samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op initiatief van de provincie zijn wij, samen met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland en onze besturen, in 2021 gestart met een ontwikkeltraject ter versterking van de onderlinge samenwerking en taakuitvoering op basis van een rapport van Twynstra Gudde. De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland continueren dit traject ter versterking van het VTH-stelsel en kunnen daarvan op 1 april 2026 concrete resultaten laten zien. Deze doorontwikkeling zien wij als een continu verbeterproces en een sterke impuls voor het IBP. Het optimaliseren van de samenwerking zorgt voor toekomstbestendige en robuuste omgevingsdiensten die de huidige taken en toekomstige ontwikkelingen aan kunnen. Primair is de inhoud hierin leidend.

Het IBP VTH en de doorontwikkeling Zuid-Hollandse omgevingsdiensten komen vooral samen bij de thema's innovatie en expertise, waarvoor financiën, menskracht (kwantitatief en kwalitatief) en kennisdeling en -borging nodig zijn.

Dit willen we realiseren door de onderlinge samenwerking ook komende jaren verder te versterken en optimaliseren, waarbij ruimte is om bepaalde (primaire) omgevings- en ondersteunende taken anders te gaan organiseren als dat nodig is. We maken binnen Zuid-Holland afspraken met onze deelnemers voor een bijpassende structuur voor bestuurlijke sturing, monitoring en verantwoording.

Binnen deze doorontwikkeling pakken wij thema's op zoals:

- het verbeteren van onze gezamenlijke positie op de arbeidsmarkt (De Betere Wereldbaan)
- een duurzame beschikbaarheid van kwetsbare expertises die nodig zijn voor de uitvoering van de VTH-taken en uitvoering van de afgestemde innovatieagenda
- data gedreven werken ten behoeve van prioriteitstelling, programmering en uitvoering van de VTH-taken
- samenwerking bij de strafrechtelijke handhaving
- het implementeren van DIGI-V.

- *In geval van intentie tot fusie of opsplitsing: welk pad gevolgd gaat worden om tot fusie of opsplitsing te komen. En of er behoefte is aan financiële ondersteuning vanuit IBP-VTH budget voor het fusie/splitsingsproces.*

De dienst is van mening te voldoen aan de kpi's 1 en 6 over de omzetsnormen en regionale congruentie. Een fusie is daarom nu niet een logische vervolgstap. Maar een landelijke, of landsdelige, visie op de gewenste werkgebieden van omgevingsdiensten zou de dienst behulpzaam kunnen zijn in een veranderingsproces.

Alhoewel de dienst vooralsnog niet de intentie heeft te fuseren, staat zij zeker niet afwijzend tegenover initiatieven die kunnen bijdragen aan verbeteringen binnen de doelstellingen zoals die door Van Aartsen zijn beschreven, zoals samenwerking op onderdelen met een andere dienst. Een fusie op termijn die een logisch gevolg zou zijn van een dergelijke (succesvolle) samenwerking zou de voorkeur van de dienst hebben boven een op basis van cijfers opgelegde fusie.
- *Financiële consequenties voor deelnemers (tijdelijk en structureel).*

Vooralsnog ziet de dienst die nog niet. Nadere uitwerking van de financieringssysteem (IBP-VTH, pijler 1) kan wel ook gevolgen hebben voor de financiële verhoudingen tussen de deelnemers binnen de dienst, maar dat is nu prematuur en moet nog nader uitgewerkt worden.
- *Gevolgen voor de GR, governance en andere (juridische) gevolgen.*

De dienst ziet deze niet op grote schaal. Ongetwijfeld zal de uitwerking van het plan van aanpak en de projecten aanleiding kunnen geven voor aanpassingen in de GR en de governance.

6 Verzamelstaat

In de verzamelstaat is een overzicht te vinden van alle projecten die zijn voortgekomen uit het plan van aanpak robuustheid. Met deze verzamelstaat worden de projecten gemonitord. Daarnaast horen bij deze projecten een stappenplan en deadlines. Voor meer informatie over de projecten, zie de bijlagen.

Versie 1 / datum 05-03-2024

Uren begroot	0	Budget	0
Uren gerealiseerd		Uitgaven	

	Project	Einddatum	Budget	Uren begroot	Stand van zaken	Opmerking
a.	Uitbreiding bouwtaken					
b.	Regionale congruentie					
c.	Duurzaamheids-etalage					
d.	Kwaliteitscriteria					
e.	Innovatiekalender					
f.	Risico gerelateerd weerstandsratio					
g.	Business Intelligence strategy					
h.	Bestuursopdracht samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland					

totaal

Legenda:

	in uitvoering
	behoeft aandacht, maar nog niet direct maatregelen
	directe maatregelen noodzakelijk, planning en/of budget lopen gevaar
	activiteit gereed
	activiteit nog niet gestart

7 Wijze van besluitvorming

Het opstellen van het plan van aanpak robuustheid (1-1-2024 tot 1-4-2024):

- Bespreking van het eerste concept plan van aanpak in DB van 29 januari 2024.
- Verder uitwerken van het plan en de bijbehorende projecten (februari/maart 2024).
- Het ter besluitvorming voorleggen van het plan van aanpak in het AB van 11 maart 2024.
- Het plan van aanpak insturen naar het ministerie van I&W, uiterlijk op 28 maart.

8 Monitoring

Het vervolgtraject (1-4-2024 tot 1-4-2026):

- Naar het plan van aanpak Robuustheid verwijzen in de Begroting 2025 en het plan van aanpak meesturen met de Begroting naar de deelnemers ter informatie.
- Het plan van aanpak Robuustheid als vast agendapunt opnemen in agenda's van DB- en AB- vergaderingen, om te informeren over de voortgang.
- Parallel aan de Kadernota's, in het eerste kwartaal van 2025 en 2026, een notitie over de Robuustheid agenderen voor het DB en AB, die tevens gedeeld kan worden met het ministerie. In 2025 zal dit een voortgangsnotitie zijn, in 2026 een eindrapport dat in maart door het AB kan worden vastgesteld en vóór 1 april kan worden ingestuurd naar het ministerie van I&W.